

מאי 2014

מחקרים ולקטי מידע עיתיים, שפרסם מרכז המידע למודיעין ולטרור, אודות התבססות אלקאעדה והג'האד העולמי בסוריה והסכנות האזוריות והבינלאומיות הנשקפות מתופעה זאת (ספטמבר 2013 – מאי 2014).

מסמכי יסוד אודות ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה ותופעת המתנדבים הזרים

כללי

1. ב-13 במאי 2014 עלתה לאתר האינטרנט של מרכז המידע ולטרור עבודת מחקר חדשה (112 עמודים), העוסקת בתופעת המתנדבים הזרים ממוצא ערבי הנלחמים נגד משטר אסד לצד ארגונים ג'האדיסטים¹ (בעיקר בשורות ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה, והמדינה האסלאמית בעיראק ובאלשאם, ארגון ג'האדיסטי הפועל בעיראק ובסוריה). עבודה זאת הינה האחרונה בסדרה של 17 מחקרי יסוד ולקטי מידע שוטפים בנושא זה, שנכתבו ע"י חוקרי מרכז המידע מאז ספטמבר 2013 (פרוט ראו בהמשך). הפרסומים הללו עוסקים בהתבססות אלקאעדה והג'האד העולמי בסוריה ובסכנות, שתופעה זאת מציבה בפני העולם הערבי/מוסלמי, ישראל, מדינות המערב, והקהילה הבינלאומית כולה.

2. תופעת המתנדבים הזרים, הנלחמים לצד המורדים בסוריה, זכתה לתשומת לב מחקרית מיוחדת מצד מרכז המידע, בדומה למכוני מחקר אחרים במדינות המערב (בעיקר בארה"ב ובבריטניה). זאת בשל הסכנה הפוטנציאלית, שהם מהווים למדינות האם שלהם עם שובם מהלחימה בסוריה. לסוגיית המתנדבים הזרים הוקדשו ע"י מרכז המידע, ארבעה מחקרי עומק: הראשון (ינואר 2014) עסק בתופעת המתנדבים הזרים בכללותה; השני, עסק במתנדבים ממדינות המערב (פברואר 2014);

¹ הגירסא העברית של עבודת המחקר והמבוא באנגלית מצויה באתר האינטרנט של מרכז המידע. העבודה המלאה באנגלית נמצאת עתה בשלבי תרגום.

השלישי, עסק במתנדבים המוסלמים מאסיה (אפריל 2014) והרביעי במתנדבים מהעולם הערבי (מאי 2014). פרסומים אלו זכו לתשומת לב רבה מצד התקשורת הישראלית והעולמית.

3. המחקרים ולקטי המידע השוטפים תורגמו לאנגלית וניתן למצוא אותם באתר מרכז המידע למודיעין ולטרור. מקצתם תורגמו גם לשפות אחרות. להלן פירוט.

רשימת המחקרים ולקטי המידע²

4. תופעת המתנדבים הזרים מהעולם הערבי, הלוחמים נגד המשטר הסורי, רובם בשורות ארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי (מאי 2014).

5. מעורבותם של "בוגרי סוריה" במערכת הטרור המתנהלת נגד המשטר המצרי (5 במאי 2014).

6. תופעת המתנדבים הזרים ממדינות ומחבלי ארץ שונים באסיה, הלוחמים נגד המשטר הסורי, רובם פועלים בשורות ארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי (15 באפריל 2014).

7. שיח' סאמי אלערידי: דיוקנו של איש דת ירדני המשמש סמכות הלכתית בכירה עבור ג'בהת אלנצרה, השלוחה הסורית של אלקאעדה (24 בפברואר 2014).

8. לאחרונה ביצע ארגון ג'בהת אלנצרה פיגוע התאבדות בחלב באמצעות מתנדב בריטי (19 בפברואר 2014).

9. התנערות אלקאעדה מארגון המדינה האסלאמית בעיראק ובאלשאם – תמונת מצב וניתוח המשמעויות (17 בפברואר 2014).

10. הפעלת מחבלים מתאבדים: דפוס פעולה מוביל במאבק של ג'בהת אלנצרה והמדינה האסלאמית בעיראק ובאלשאם נגד המשטר הסורי ונגד חזבאללה בלבנון (11 בפברואר 2014).

11. תופעת המתנדבים הזרים ממדינות המערב, הלוחמים בסוריה, רובם בשורות ארגוני מורדים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי (3 בפברואר 2014).

12. הצטרפות מתנדבים מקרב ערביי ישראל ומקרב הפלסטינים לשורות המורדים בסוריה (19 בינואר 2014).

13. בראיון נדיר, שהעניק אבו מחמד אלג'ולאני, העומד בראש ארגון ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה, הוא הפגין חזות פרגמטית מבלי לוותר כהוא זה על האופי והיעדים הג'האדיסטיים הקיצוניים של הארגון (5 בינואר 2014).

14. תופעת המתנדבים הזרים בסוריה (1 בינואר 2014).

² רשימה זאת אינה כוללת פרסומים אודות זרים שיעים וכוחות חזבאללה הלוחמים בסוריה לצד המשטר הסורי ומהווים יריב מר למתנדבים המצטרפים לארגונים הג'האדיסטיים.

15. בקרב המורדים בסוריה מצויים כמה עשרות פעילי התנועות הסלפיות הג'האדיסטיות ברצועת עזה (8 בדצמבר 2013).
16. פעילי ארגון ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה, השתלטו יחד עם קבוצות מורדים נוספות על שדה נפט גדול בדיר אלזור (3 בדצמבר 2013).
17. פיגוע התאבדות מורכב ורב – נפגעים נגד שגרירות איראן בבירות מבטא את הגברת היכולות המבצעיות של גדודי עבדאללה עזאם (27 בנובמבר 2013).
18. ארגון ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה, נטל חלק מרכזי בהשתלטות קבוצות מורדים על מחסן נשק גדול של הצבא הסורי במהלך הלחימה באזור הכפרי של חמץ (14 בנובמבר 2013).
19. אימאן אלט'ואהרי, מנהיג אלקאעדה, קרא לכוחות הג'האדיסטים הנלחמים נגד המשטר הסורי להתאחד למאבק משותף, להקמת ח'ליפות אסלאמיות (16 באוקטובר 2013).
20. ג'בהת אלנצרה ("חזית התמיכה"): ארגון ג'האדיסטי – סלפי המשתייך לאלקאעדה, אשר ממלא תפקיד חשוב בקרב ארגוני המורדים בסוריה. הארגון חותר להפיל את משטר אסד ולהקים ח'ליפות אסלאמית בסוריה – רבתי, שתהפוך למוקד אזורי ובינלאומי לטרור ולחתרנות (17 בספטמבר 2013).